

שבוע חלף מאז שר התורה, גדול הדור, עמוד החסד, רבי חיים קנייבסקי, זכר צדיק וקדוש לברכה נלקח לישיבה של מעלה. פתחנו את שבוע החמ"ד ביומיים לימוד תורה – ימים שבקשנו להקדיש הלימוד לע"נ הצדיק גדול הדור הרב קנייבסקי זצ"ל זכותו תגן עלינו.

ספורים רבים שמענו על דמותו של הרב, נביא אחד מהם ללמוד על גודלו ובעיקר ננסה לשאול מה נקח מזה להמשך דרכנו: הרב יהושע הרטמן עורך את ספרי המהר"ל מפראג. באחד מספריו, המהר"ל כותב שמובא שתחיית המתים תתחיל במערת המכפלה. הרב הרטמן לא מצא שום מקום שבו נאמר כך. הוא שאל תלמידי חכמים, חיפש במאגרי מידע ובספרים ולבסוף נאלץ לכתוב, בהערת השוליים, שלא מצא מקום לאמירה זו.

כעבור זמן מה הוא פגש את הרב חיים קנייבסקי ברחוב, וביקש לשאול: "המהר"ל מציין, שכתוב שתחיית המתים תתחיל במערת המכפלה, איפה זה כתוב?"

ואז אירע דבר מדהים: הרב קנייבסקי המשיך ללכת לצידו ברחוב, תוך שהוא ממלמל לעצמו, כשהרב הרטמן מאזין ונפעם: "בתלמוד הבבלי... זה לא נמצא. בתלמוד הירושלמי... זה לא נמצא. במדרשי ההלכה... לא. במדרשי האגדה..."

לא". הוא בעצם ראה מול עיניו את הרב קנייבסקי מעביר בראשו את כל הספרות התורנית, בשניות ספורות, כמו גוגל אנושי. גלגלי המוח שלו פשוט סרקו את ארון הספרים היהודי במהירות, בבקיאות עצומה ובזיכרון פנומנלי. לבסוף, הגיע הרב קנייבסקי לספר המבוקש: "הזוהר הקדוש... כן". הוא הפנה את הרב הרטמן הנדהם למקום מסוים בספר הזוהר, שבו אכן הופיע מקור לדברים.

הרב קנייבסקי כונה "ספר תורה מהלך" כי הגיע ב-94 שנותיו לרמות נדירות של אהבה ודביקות, והראה לנו לאיזו דרגה בן אנוש מסוגל להגיע. כולנו זוכרים בעל פה את מה שהכי חשוב לנו. מה שהכי חשוב לו זה- התורה. נזכה בע"ה להנחיל ערך חשיבות התורה לנו ולתלמידנו.

ומתוך הפרשה אותה נקרא השבת העוסקת במות שני בני אהרון: "כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'" (ויקרא י', ו').

תנו רבנן: כשמתו בניו של רבי ישמעאל, נכנסו ד' זקנים לנחמו. פתח רבי טרפון ואמר "ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה"- ומה נדב ואביהוא, שלא עשו אלא מצווה אחת, דכתיב: "ויקרבו בני אהרון את הדם אליו", כך, בניו של רבי ישמעאל על אחת כמה וכמה (מועד קטן כ"ח, ב').

על הפסוק בתחילת פרשתנו (פרק ט פסוק ב): "וַיֹּאמֶר אֶל־אַהֲרֹן קַח־לְךָ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר לְחֻטָּאת... וְהִקְרַב לְפָנָי ה'" כתב רש"י: "להודיע שמכפר לו הקדוש ברוך הוא ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה". המפרשים דנו בשאלה: "הלא

אין קטיגור נעשה סניגור?" הלא בעגל חטא וכיצד בא להתכפר על ידי עגל? יש שפרשו שאדרבא אהרן נצטווה להקריב עגל כדי להודיע שלא חטא אלא בחילול ה' שהיה נראה לכאורה כאילו הוא שותף עם החוטאים בעגל במה שעשה, אך על כך שב בתשובה גמורה, ולכן יכול להקריב עגל לחטאת.

השבת מפטירין בפרשת פרה העוסקת בפרה אדומה שבה מטהרים את האנשים שנטמאו למת ובכך מתאפשרת להם הקרבת הפסח בטהרה. גם הפרה האדומה מהווה כפרה על אותו חטא העגל כמו שכתב רש"י (במדבר פרק יט פסוק כב): "משל לבן שפחה שטינף פלטין של מלך. אמרו תבוא אימו ותקנח הצואה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל". ניתן להבין שהכפרה היא בזה שעם ישראל מקיימים את מצוות פרה אדומה שהיא חוקה, שאין בה טעם מתוך קיום הציווי האלוקי, ובזה מכפרים על חטא העגל שנבע מניסיון לחפש לעצמם דרכים חילופיות להתחבר לה' כפי הבנתם ובניגוד למה שנצטוו. כלומר הכפרה היא על ידי תיקון הקלקול. את ההודעה על עונש חטא העגל (שמות לב לד) "וביום פוקדי ופקדתי" הסביר רש"י (במדבר פרק יד פסוק לג): "וביום פקדי, במרגלים, ופקדתי עליהם חטאתם", והוסיף ובאר שדבר זה רמוז שם במילים "תשאו את עונותיכם" - שני עונות: של עגל, ושל תלונת המרגלים. בחטא המרגלים הגדישו את הסאה ולכן נענשו בעת הזאת על שני החטאים: חטא העגל וחטא המרגלים. המשך העונש על חטא העגל הגיע בעת מתן העונש על חטא המרגלים.

חטא העגל ועונשו מקטרג לדורות ומצריך כפרה. כמוהו גם חטא המרגלים, שאמנם גרם לנו להסתובב ארבעים שנה במדבר ולמותם במדבר של כל הדור ההוא, אולם בזה לא הושלמה הכפרה, אלא מכוחו נגזר על חורבן המקדש והגלויות. כנגד בכיה של חינום של דור המדבר נקבעה בכיה לדורות. ומהו תיקונו? מסתבר שגם פה התיקון צריך להיות מידה כנגד מידה, ותיקון של הדבר בו קלקלו המרגלים. וכך כתב בספר "אם הבנים שמחה" (עמ' רנח) "לעומת "וימאסו בארץ חמדה" יש להרבות בחיבת הארץ, לכסוף ולעלות אליה ולבנותה. כשם שאז פעלו המרגלים בתעמולה שלילית, יש ליזום תעמולה חיובית ולקרב את העם כולו לרעיון חיבת הארץ, לעורר אהבה וחיבה לארצנו בליבות עם ישראל לחשוק בארץ חמדה. רק כך יפרע שטר חוב זה ונזכה לגאולה השלמה.

בשבוע החמ"ד אנו מעלים על נס את הערכים שהם נר לרגלינו, ועוסקים במשנת החמ"ד. נמשיך ונוסיף בחיבת ארץ חמדה ובבניינה. בוגרינו מחזיקים בעמדות מפתח בכל התחומים של קידמה ועשייה, ישוב הארץ, בניינה והגנתה, ומפיצים את אור התורה בכל מקום. אנו מכריזים "טובה הארץ מאוד מאוד", ומשתדלים להרבות בתעמולה והסברה על מנת לחבר את עם ישראל

לעשיה חיובית למען ה', העם והארץ.

שבוע חמ"ד שמח
שבת שלום ומבורך
שושנה נגר